

Protestantse Gemeente Kampen: identiteit en gemeentestructuur

Centrale punten in deze notitie:

- Als individuele wijkgemeenten vormen we samen één gemeente van Christus
- We (h)erkennen elkaar in Woord en belijden
- Het kerkelijk leven vindt zijn basis in de wijken
- De PGK is veelkleurig
- Wij houden elkaar vast vanuit onze eigen identiteit
- We staan open voor nieuwe ontwikkelingen

1 Introductie

In het 'Werkplan voor de vorming van de Protestantse Gemeente Kampen' is een indeling gemaakt van de onderwerpen die de Algemene Kerkenraden moeten bespreken.

De onderwerpen *Identiteit en Gemeentestructuur* zijn de eerste. Ze zijn hieronder uitgewerkt. Steeds wordt hiervoor een beschrijving gegeven, gevolgd door vragen met antwoorden.

1. Identiteit

De Protestantse Gemeente Kampen (PGK) vindt haar identiteit in de belijdenis dat zij gestalte is van de ene heilige apostolische en katholieke of algemene christelijke kerk die zich, delend in de aan Israël geschonken verwachting, uitstrekt naar de komst van het Koninkrijk van God. De samenkomende kerken erkennen hun verscheidenheid, maar zijn één vanuit de onopgeefbare opdracht zoals verwoord in artikel 1 van de Kerkorde.

1. Eenheid in veelkleurigheid

De basis voor de PGK ligt in het als wijkgemeenten samen één gemeente van Christus zijn. Het ene lichaam van Christus kent vele leden met elk hun eigen karakter. De gemeente vindt haar eenheid in Woord, sacramenten en geloofsbelijdenis. Hier ligt de basis voor de eenheid.

Tegelijkertijd is er veelkleurigheid. De wijken vullen elkaar aan en geven elk vanuit hun eigen kracht vorm aan het Evangelie. De veelkleurigheid waarderen wij daarom positief.

In die veelkleurigheid moet de eenheid worden herkend. Verschillen mogen niet leiden tot verwijdering. We moeten oprecht met elkaar in gesprek gaan en naar elkaar luisteren. Als leden van één gemeente moeten we met elkaar het Heilig Avondmaal kunnen vieren. De liefde tot Christus stijgt uit boven de verschillen.

- *Hoe kan de structuur van de gemeente er aan meewerken samen een eenheid te vormen?*
De eenheid tussen de wijken vind je terug in het ene Woord, de sacramenten en de geloofsbelijdenis. Er is ook betrokkenheid op elkaar doordat alle wijken behoren tot dezelfde landelijke Protestantse Kerk Nederland. De eenheid krijgt ook gestalte door gezamenlijke activiteiten, zoals het (wereld)diaconaat, in missionaire daadkracht en in onderlinge ontmoeting, vorming en toerusting. Bestuurlijk krijgt deze vorm door de gemeenschappelijk Algemene Kerkenraad, de Colleges van Kerkrentmeesters en Diakenen en de AK-commissies. Daarbij hoort ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid om elkaar financieel te dragen.

- *Hoe om te gaan met gezamenlijke activiteiten tussen de wijken?*
Op dit moment vindt binnen de wijken een proces plaats om als wijk naar een eenheid te groeien na de veranderingen van de afgelopen jaren. Daarmee is er mogelijk tijdelijk minder energie om te werken aan de eenheid tussen de wijken.
De PGK ziet het als een opdracht ervoor te zorgen dat dit niet tot verwijdering leidt. Zij bevordert dat wijken elkaar vasthouden en mensen vanuit verschillende wijken elkaar kennen en het contact zoeken. Er moet daarom zorgvuldig worden omgegaan met de bestaande samenwerkingsvormen zoals diaconaat, kerkbode, gemeenschappelijke diensten, startweekend, veertigdagen kalender, onderdelen van het jeugdwerk, delen van vorming & toerusting, gemeenteweekend.

2. Ruimte

Het gemeente zijn vindt zijn basis in de wijkgemeenten. Daar krijgen activiteiten vorm, gericht op ontmoeting, geloofsoverdracht, vorming; er wordt pastorale en diaconale zorg verleend. Elke wijk geeft hieraan eigen kleur en invulling. Die ruimte geven wij elkaar.

- *Hoeveel ruimte is er voor onderlinge verschillen (bijvoorbeeld andere levensverbintenissen, beperking van ambt tot alleen mannen, ...)?*

Dit zijn zaken van de wijkgemeenten zelf. Wij respecteren dit. Dit betekent niet dat we onverschillig zijn, maar juist dat we vanuit betrokkenheid het gesprek willen voeren.

- *Hoe voeren we hierover op een vruchtbare manier het gesprek?*

Dit is een wezenlijk onderdeel van de eenheid in verscheidenheid. Zo wordt de eigen positie gerelativeerd en worden we ons bewust van de eigenheid en de waarde daarvan. Dit is een voortgaand geloofsgesprek, dat gevoerd wordt overal waar leden van de wijken elkaar ontmoeten.

- *Hoe werken we met deze verschillen goed samen?*

Zoals hierboven al gezegd: door steeds weer terug te gaan naar wat ons bindt: het ene verzoenende en bevrijdende Woord.

3. Palet

Van oudsher bestaan de Hervormde Gemeente en Gereformeerde Kerk uit wijkgemeenten met een eigen identiteit en cultuur. De afgelopen jaren is dit kleurengamma 'ingedikt' tot de huidige drie wijken.

- *Hoe zorgen we ervoor dat de verschillende kleuren binnen onze gemeente vertegenwoordigd blijven, ook als één hiervan (te) klein zou worden?*

We willen met elkaar deze veelkleurigheid bewaren. Dit geldt voor de AK, de wijkkerkenraden en de gemeenteleden zelf. Het is van meerwaarde om samen Gods genade te vertegenwoordigen en elkaar hierin ook scherp te houden. Het huidige kleurenpalet is geen strak stramien: de balans kan veranderen, nieuwe schakeringen kunnen zich manifesteren. Samen gemeente zijn betekent ook dat we financiële en organisatorische verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. Dit heeft uiteindelijk ergens een praktische grens waar het gaat om het zelfstandig als wijk te kunnen functioneren. Op dit moment is sprake van drie robuuste wijken en zijn we 'toekomstbestendig'. Mocht de zelfstandigheid van een wijk op zeker moment niet meer kunnen, dan blijft de mogelijkheid vanuit de eigen identiteit vieringen te organiseren en pastorale zorg te verlenen.

- *Hoe kunnen we borgen dat de wijkgemeenten hun identiteit bewaren?*

De identiteit is een zaak van de wijken. Zij zullen deze in de praktijk moeten vormgeven. Zij hebben de ruimte om hieraan invulling te geven vanuit de behoeften van de wijk zelf. De AK kan alleen het gesprek stimuleren.

2. Gemeentestructuur

Kern van de toekomstige PGK vormen de drie wijkgemeenten met elk hun eigen kerkenraad. Deze vaardigen ambtsdragers af naar de AK, en naar het College van Kerkrentmeesters en het College van Diakenen. Waarschijnlijk komen er binnen de wijkkerkenraden ook wijkraden van kerkrentmeesters en diakenen. Vanuit de wijken worden enkele taken gezamenlijk vormgegeven door commissies onder verantwoordelijkheid van de AK. Alle wijken zijn er vanuit hun eigen profiel voor alle leden van de PGK. De AK zorgt voor voorwaarden waarmee de wijken kwaliteit kunnen scheppen.

1. Vormen van gemeente zijn

Naast de huidige drie wijkgemeenten zijn er ook andere vormen van gemeentezijn denkbaar, zoals een evangelische wijkgemeente, een missionaire pioniersplek (Onderdijks), een Internationale gemeente (Schalmei), een leefgemeenschap of huisgemeente (Kerk 2025).

- *Willen en kunnen we ruimte geven aan andere vormen van gemeente?*

Als gemeente willen we ons hiervoor niet afsluiten. Uitgangspunt is wel de huidige indeling in drie wijken. Dat sluit niet uit dat er extra vieringen kunnen zijn waarin nieuwe vormen een plek krijgen om ook mensen die nu niet actief betrokken zijn te bereiken, zoals ook nu al gebeurt.

2. Ontwikkelingen

Als gemeente staan we niet stil; allerlei ontwikkelingen gaan door. Denk aan de genoemde nieuwe vormen van gemeente zijn, groei door een opwekking of verschuiving bij andere kerken, verschuivingen van leden tussen wijken, of krimp door voortgaande vergrijzing en kerkverlating. Maar denk ook aan toenadering met andere kerkgenootschappen of kerken die graag met de PGK zouden willen samenwerken.

- *Hoe flexibel willen/kunnen we de gemeentestructuur maken?*
De huidige structuur 'staat'. Tegelijkertijd is geen enkele structuur er ter ere van de structuur zelf. Wij kunnen met de huidige structuur vooruit en zullen deze pas, na overleg met betrokkenen, bijstellen wanneer daar duidelijke redenen voor zijn.
- *Is het denkbaar dat de gemeente later met andere geloofsgemeenschappen wordt uitgebreid*
Wanneer wij belijden dat wij de opdracht hebben samen één te zijn, moeten we ook open staan voor toenadering van andere geloofsgemeenschappen. We vormen geen bastion en zijn geen moloch die iedereen opslokt. We nemen onze verantwoordelijkheid als naburige kerken kleiner worden en bij ons aankloppen. Dergelijke ontwikkelingen moeten aansluiten bij wat er in onze gemeente leeft. Duidelijk is dat we eerst het huidige proces willen afronden.
- *Is het denkbaar dat de gemeente later samengaat/innige samenwerking aangaat met nu nog zelfstandige kerken in de omgeving van Kampen?*
We staan in principe ook open voor benadering vanuit genabuurde kerken. Hiervoor gelden dezelfde afwegingen als bij de voorgaande vraag over andere geloofsgemeenschappen. Ook hier geldt dat dit niet aan de orde is tijdens het huidige lopende proces.

3. Geografische grenzen

Bij het verkleinen van het aantal wijken zijn de geografische wijkgrenzen van beide kerken op elkaar afgestemd. Eén van de drie wijken blijft een Hervormde wijk, waardoor de Gereformeerde leden pastorale zorg vanuit de andere twee wijken ontvangen. Daarnaast zijn er aanpassingen nodig vanwege het niet precies samenvallen van de buitengrenzen.

- *Hoe gaan we om met Gereformeerde leden die in de geografische wijk B wonen (met Hervormde identiteit)?*
Zij zijn nu ingedeeld bij één van de andere wijken. Dit blijft zo. Mensen kiezen zelf tot welke wijk zij willen behoren. Als zij pastorale zorg vanuit een andere wijk willen, is perforatie mogelijk. Belangrijk is wel ruimte te bieden voor een eigen keuze en hiermee pastoraal om te gaan.
- *Hoe gaan we om met territoriale verschillen tussen Gereformeerd en Hervormd?*
Dit is nog niet duidelijk. Hiervoor zullen we deskundigen raadplegen.

4. Visie op ledenregistratie

In de nieuwe PGK Kampen zullen de ledenregistraties worden samengevoegd. Wel zal duidelijk blijven wat de bronkerk van een lid was.

- *Hoe gaan we om met nieuw inkomende leden?*
Besloten moeten worden of nieuwe leden op basis van geografische indeling of identiteit benaderen, of dat hiervoor een centrale commissie wordt ingesteld. Goede informatie voor nieuw ingekomenen is belangrijk: kennis laten maken met de verschillende wijkgemeenten en nieuwkomers niet als vanzelfsprekend geografisch "inlijven".

5. Volkskerk en keuzeker

De PGK is een combinatie van een geografische en naar identiteit georganiseerde kerk. Het geografische uit zich in het feit dat elke straat in Kampen bij een bepaalde wijk is ingedeeld. De identiteit geeft vorm aan het gemeentezijn op wijkniveau.

Mensen zijn vrij om zich bij een wijkgemeente naar keuze aan te sluiten. Kiezen ze niet (bewust of onbewust) dan vallen ze (administratief) in het 'vangnet' van de geografische wijk waarin ze wonen.